

Kommunstyrelsen

För kännedom:
Kommunfullmäktiges presidium**Revisionsrapport: Granskning av bokslut och årsredovisning**

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer granskat bokslut och årsredovisning per 2023-12-31.

Revisionen önskar att kommunstyrelsen lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten. Svar önskas senast den 23 augusti 2024.

Av svaret bör det framgå vilka eventuella åtgärder som ska vidtas och när de beräknas vara genomförda.

För Ånge kommuns revisorer

DocuSigned by:

F28E17E31D9F4B6...
Ain Liivlaid
Ordförande

DocuSigned by:

13220CE64C4C493...
Margareta Nelhagen
Vice ordförande

Granskning av bokslut och årsredovisning

2023-12-31

Rapport

Ånge kommun

KPMG AB

2024-04-12

Antal sidor 11

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
1.1	Årsredovisningens räkenskaper	1
1.2	God ekonomisk hushållning	1
1.3	Balanskravsresultat	1
1.4	Rekommendationer	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2	Avgränsning	4
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Metod	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Årsredovisningens räkenskaper	6
3.1.1	Bedömning	6
3.2	God ekonomisk hushållning	7
3.2.1	Bedömning	8
3.3	Balanskravsresultat	8
3.3.1	Bedömning	9

1 Sammanfattning

Vi har av Ånge kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Nedan följer en sammanfattning av granskningens bedömningar och rekommendationer.

1.1 Årsredovisningens räkenskaper

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter förutom de möjliga effekterna av gällande redovisning av leasingkontrakt upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Övriga ej väsentliga iakttagelser:

- Kostnader bokförs för tidigt.
- Kommunen redovisar inte koncernkonto i bank korrekt.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

1.2 God ekonomisk hushållning

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet. Det innebär att resultatet inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

1.3 Balanskravsresultat

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet inte uppfylls. Vi bedömer utifrån årsredovisning att erforderliga uppgifter framgår om när och hur reglering av det negativa balanskravsresultatet ska genomföras.

1.4 Rekommendationer

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- verka för att tydliggöra bedömningen av målen för god ekonomisk hushållning med målsatta kvalitetsmått samt tydligare utvärdering med aktuella utfall.
- säkerställa att redovisningslagar och god redovisningssed följs.
- genomföra en översyn av kommunens hyresavtal för att bedöma hur dessa redovisningsmässigt ska klassificeras.
- tillse att kostnader bokförs i rätt tid.
- tillse att kommunens koncernkonto i bank redovisas i sin helhet och att motsvarande skulder till koncernföretag bokförs.

2 Bakgrund

Vi har av Ånge kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap. kommunallagen (2017:725) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska vid granskning av årsredovisning pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisorernas revisionsberättelse.

Från och med den 1 januari 2023 ska årsredovisningen granskas enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Standarden ska tillämpas av de sakkunniga som utför räkenskapsrevision på uppdrag av förtroendevalda revisorer i kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund.

Standarden består av:

- Ramverk
- Anvisningar för tillämpning i kommunal räkenskapsrevision av International Standards on Auditing (ISA) samt International Standard on Review Engagements (ISRE 2410) inklusive tillämpningsanvisning för granskning av drift-och investeringsredovisning (enligt ISA 501)
- Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper
- Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse

Följande moment regleras inte av standarden utan tillkommer, i enlighet med SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet 2022:

- Granskningen av utfallet rörande verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning samt själva bedömningen av huruvida resultaten i årsredovisningen är förenliga med verksamhetsmålen samt de finansiella målen.
- Bedömning om kommunen efterlever balanskravet samt eventuellt återopande av synnerliga skäl omfattas inte av Standard för kommunal räkenskapsrevision.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Granskningen av årsredovisningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året?
- Är förvaltningsberättelsens lagstadgade delar förenliga med årsredovisningens övriga delar?
- Har förvaltningsberättelsen upprättats i enlighet med LKBR?
- Har sammanställda räkenskaper konsoliderats i enlighet med LKBR?
- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning?
- Efterlever kommunen balanskravet och har eventuella negativa balanskravsresultat och åberopande av synnerliga skäl hanterats korrekt?

2.2 Avgränsning

Vår granskning omfattar årsredovisningen per 2023-12-31. Granskningen av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKR:s God revisionsred i kommunal verksamhet 2022.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

2.3 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för våra bedömningar avseende årsredovisningens räkenskaper bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR)

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning bygger vår bedömning även på:

- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

2.4 Metod

Granskningarna har genomförts genom bland annat:

- Processgenomgång
- Stickprov och andra urvalsmetoder
- Dataanalys
- Kartläggning av IT-miljön
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Avstämning mot redovisningsregelverk
- Granskning av interna kontroller som är av relevans för upprättandet av de finansiella rapporterna
- Verifiering av årsredovisning mot huvudbok samt underlag för denna

Revisionens faser kan kategoriseras i Planering, Genomförande och Rapportering.

I planeringsfasen har vi haft inledande genomgång av villkoren för uppdraget, fastställande av vilka dokumentationskrav som finns, vem som bär ansvaret vid oegentligheter samt kommunikationen under revisionens gång. En viktig del i planeringsfasen är att identifiera risker, värdera riskernas utifrån allvarlighet och sannolikhet samt att identifiera lämpliga granskningsåtgärder.

Genomförandefasen har omfattat fortsatt planering då den interna kontrollen som har översiktligt granskats och de iakttagelser som gjorts i samband med denna granskning har beaktats i granskningen av årsbokslutet. Granskningen av den interna kontrollen tar sin utgångspunkt i kundens processer, bedömningar i redovisningen och finansiella ramverk. Förståelsen för de väsentliga processerna har dokumenterats och en bedömning kring risken för oegentligheter har gjorts. Vidare utgör IT-miljön en viktig del av kommunens verksamhet och en dokumenterad förståelse kopplat till detta område har ingått som en del av den interna kontrollen. Vi har skaffat oss en förståelse för den interna kontrollen för att identifiera lämpliga granskningsåtgärder men inte för att uttala oss om effektiviteten i kontrollerna/processerna.

En revisionsstrategi har bestämts utifrån den inledande planeringen och den förståelse som skaffats i samband med granskningen av den interna kontrollen. Andra delen av genomförandefasen har omfattat inhämtande av revisionsbevis genom granskning och dokumentation av:

- Balans och resultaträkning
- Närståendetransaktioner
- Sammanställda räkenskaper
- Drift- och investeringsredovisning
- Förvaltningsberättelse

Som en del i den avslutande fasen har vi inhämtat ett skriftligt uttalande enligt ISA 580. Det har inhämtats från de tjänstepersoner som har uppdraget att verkställa bokslutsprocessen och den interna kontrollen i kommunens redovisning, system och rutiner.

Granskningarna avser kommunens årsredovisning som avgetts av kommunstyrelsen den 2024-04-09.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

3 Resultat av granskningen

Nedan redogörs för resultatet av granskningen och de noteringar som gjorts i samband med denna.

3.1 Årsredovisningens räkenskaper

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och sammanställda räkenskaper (om sådana upprättas enligt 12 kap 2 § LKBR).

Iakttagelser

Kommunen gör i årsredovisningen avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Liksom tidigare år skriver kommunen i årsredovisningen om leasing "Avtal avseende hyra av fastigheter redovisas ej som finansiell leasing". Vi bedömer att detta kan avvika från RKR R5 Leasing.

Bland övriga ej väsentliga iakttagelser noterats:

- Såsom vi påpekade föregående år hade 15,4 mnkr felaktigt kostnadsförts under år 2022 utan att någon affärshändelse hade inträffat. Kostnaderna bokades vid bokslutet upp som skuld (upplupna kostnader). Skulden har per 2023-12-31 minskat med 10,5 mkr vilket därmed felaktigt har förbättrat årets resultat. Korrekt hanterat skulle denna post ha rättats i eget kapital och inte påverkat årets resultat. Kvarstående skuld uppgår till 4,9 mnkr.
- Kommunen har under 2023 bytt pensionsförvaltare från KPA till Skandia. Då övergången gjordes i slutet av året har Skandia inte haft möjlighet att presentera en beräkning av pensionsskulden per 2023-12-31. Kommunen har därför valt att använda KPAs prognos per 2023-12-31 från delårsbokslutet. Ekonomiavdelningen har utvärderat KPAs prognoser från tidigare år och ser att dessa har varit rimliga i förhållande till utfall, varför den beskrivna modellen bedöms som rimligt rättvisande.
- Kommunen har ett gemensamt bankkonto s k koncernkonto med de kommunala bolagen, där kommunen står som innehavare av kontot. Vi noterar att endast kommunens del av kontot redovisas. Enligt god redovisningssed ska totala saldota på koncernkontot 79,5 mnkr redovisas som bank i kommunens balansräkning och den del som avser de kommunala bolagen, 54,2 mnkr, motbokas skuld till koncernföretag.

3.1.1 Bedömning

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter förutom de möjliga effekterna av gällande redovisning av leasingkontrakt upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att säkerställa att lagar och god redovisningssed följs.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att genomföra en översyn av kommunens hyresavtal för att bedöma hur dessa redovisningsmässigt ska klassificeras.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att tillse att koncernkontot redovisas korrekt.

3.2 God ekonomisk hushållning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2-6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Kommunfullmäktige i Ånge kommun har fastställt två finansiella mål och tre verksamhetsmål. Se vidare kommunstyrelsens måluppföljning på sidorna 23 - 24 i kommunens årsredovisning.

Enligt budgeten ska de finansiella målen uppnås och över hälften av kommunens kvalitetsfaktorer vara acceptabla för att kommunen ska anses ha en god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål:

- Kommunkoncernen ska hushålla med resurserna och ska ha positiva ekonomiska resultat varje år. Hur stora dessa resultat ska vara kan komma att variera mellan olika år. Med anledning av att kommunen befinner sig i ett förändrings- och tillväxtfas kommer medel att ianspråkta av resultatutjämningsreserven 2023 och 2024. Det ekonomiska utrymmet bedöms därefter utvecklas tack vare en positiv befolknings-utveckling.
- På sikt ska kommunkoncernen ha en positiv soliditet på 20 % vilket innebär att målet är att den ska förbättras varje år. Soliditet är ett mått på den ekonomiska styrkan på längre sikt. Under 2023 bedöms soliditeten försämrats med anledning av negativt resultat. Målet blir därför att kommunkoncernen ska ha ett fortsatt positiv soliditet.

I årsredovisningen framgår att de finansiella målen bedöms vara uppfyllda. Vi gör ingen annan bedömning.

Verksamhetsmål

Till verksamhetsmålen finns i budgeten ett antal kvalitetsmått. Det saknas däremot målsatta värden till dessa mått.

I årsredovisningen finns en återrapportering av verksamhetsmålen och kvalitetsmåten. Ytterligare några kvalitetsmått som inte ingick i budgeten ingår i redovisningen. Det framgår inte tydligt vilka verksamhetsmål eller kvalitetsmått som bedöms uppnås. Några av måtten saknar mätvärden och andra bedöms utifrån tidigare års uppgifter.

Sammantaget uppges att hälften av kommunens kvalitetsfaktorer kan ej anses acceptabla. Med anledning av det anses målet ej vara uppfyllt.

Sammantagen bedömning

Den sammantagna bedömningen enligt årsredovisningen är att kommunen inte uppnår god ekonomisk hushållning för år 2023 då inte hälften av kvalitetsfaktorerna kan anses vara acceptabla.

3.2.1 Bedömning

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet. Det innebär att resultatet inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Vad gäller verksamhetsmålen har det dock varit svårt att bedöma om dessa är uppfyllda eller inte då det saknas målvärden för kvalitetsmåten och för vissa målvärden sker bedömning mot tidigare års uppgifter. Vi ser däremot ingen anledning att ifrågasätta kommunstyrelsens sammantagna bedömning.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att verka för att tydliggöra bedömningen av målen för god ekonomisk hushållning med målsatta kvalitetsmått samt tydligare utvärdering med aktuella utfall.

3.3 Balanskravsresultat

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till – 1,6 mnkr.

Enligt årsredovisningen ska kommunfullmäktige beakta återställandet av 2023 års balanskravsunderskott i samband med beslut om budget för år 2025.

3.3.1 Bedömning

Vi noterar, såsom tidigare, att kommunen under avstämningen av balanskravet redogör för att kommunen har så kallade "öronmärkta medel". Vi vill upplysa om att öronmärkning finns varken i lagstiftning eller i förarbeten men nämns bl a i SKLs skrift "RUR i praktiken –resultatutjämningsreserv, balanskravsutredning" från år 2013. Denna skrift uppdaterades år 2020, "RUR och God ekonomisk hushållning – Resultatutjämningsreserv, balanskravsutredning" och begreppet öronmärkta medel finns inte längre med. Öronmärkta medel bör redovisningsmässigt ses som rent interna poster utan koppling vare sig till räkenskaperna eller balanskravet.

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet inte uppfylls. Vi bedömer utifrån årsredovisning att erforderliga uppgifter framgår om när och hur reglering av det negativa balanskravsresultatet ska genomföras.

KPMG AB

DocuSigned by:

Therese Malmgren

39AB6EDF42164ED

Therese Malmgren

Auktoriserad revisor

DocuSigned by:

Lena Medin

9CB391E9DD1D41B...

Lena Medin

Certifierad kommunal revisor